

Ankestyrelsens principafgørelse 25-18 om midlertidigt botilbud - egenbetaling - formue

Principafgørelsen fastslår

Kommunen fastsætter egenbetalingen for de borgere, som har fået bevilget et ophold på midlertidigt botilbud efter serviceloven.

Kommunen kan opkræve egenbetaling både for husleje, el og varme og for udgifter, som er en integreret del af botilbuddet. Kommunen skal over for borgeren præcisere, hvilke ydelser som indgår i egenbetalingen.

I et botilbud, hvor der er tilknyttet fast personale og servicearealer, kan udgifter til fx kost og tøjvask være en integreret del af botilbuddet. Disse ydelser er en naturlig del af botilbuddet. Fastsættelsen af betalingen for ydelser, som er en integreret del af opholdet i en midlertidig boform efter serviceloven, skal ske på grundlag af de faktiske udgifter.

Kommunen kan vælge, at borgere der bor på et midlertidigt botilbud, skal betale for kost, tøjvask m.v. som en integreret del af botilbuddet. Disse ydelser kan indgå i en servicepakke, som borgeren skal betale for under opholdet på det midlertidige botilbud. Det gælder også, selvom borgeren fx fravælger et eller flere måltider i botilbuddet eller ikke vil anvende botilbuddets vaskeordning.

Andre ydelser kan ikke betragtes som integrerede ydelser i et botilbud, idet boligdelen og servicedelen er adskilt i lovgivningen. Det betyder, at borgeren kan fravælge udgifter, som ikke er knyttet til de nævnte ydelser, fx ture med botilbuddets bus.

Indtægt og formue

Betaling for ophold i midlertidigt botilbud, sker på baggrund af beboerens arbejdsindtægt, pension, kontanthjælp eller anden indtægt.

Kommunen kan ikke fastsætte egenbetaling overfor en borger, der er visiteret til et midlertidigt botilbud efter serviceloven, for opholdet, hvis borgeren ikke har en indtægt.

Formue kan ikke sidestilles med indtægt.

Sammenlignelige lejeboliger

Når kommunen skal fastsætte egenbetalingen, skal kommunen tage hensyn til de forvaltningsretlige principper. Det betyder, at kommunen skal sikre, at der er rimelighed og proportionalitet i forholdet mellem den tilbudte bolig og den fastsatte egenbetaling (proportionalitetsprincippet). Det betyder også, at borgeren ikke skal betale mere for at bo i botilbuddet end borgere i sammenlignelige lejeboliger, hvor der er mulighed for at ansøge om boligstøtte (lighedsprincippet). Boligstøtten beregnes på baggrund af borgerens indtægt.

Personlige fornødenheder

Ved beregning af egenbetalingen efter serviceloven skal kommunen tage højde for, at borgeren skal have et beløb tilbage til personlige fornødenheder. Det gælder også selvom borgeren har en indkomst. Hvis borgeren ikke har midler til personlige fornødenheder, skal kommunen nedsætte borgerens egenbetaling

Opsparing

Hovedreglen er, at kommunen ikke skal medtage et beløb til opsparing ved beregning af egenbetalingen.

En undtagelse til det er, hvis borgeren i særlige tilfælde har behov for at spare op. Et særligt tilfælde kan være, at borgeren har behov for opsparing til fremtidig bolig. Kommunen skal i sådanne tilfælde tage højde for muligheden for opsparing, da formålet med bevillingen af midlertidig bolig er, at borgeren på længere sigt skal flytte til en mere egnet bolig.

Kommunen kan endvidere i særlige tilfælde dispensere for egenbetalingen i kortere tid.

Anden hjælp efter serviceloven

Ydelser, som er bevilget individuelt til borgeren som følge af dennes funktionsnedsættelse, kan ikke indgå i beregningen af egenbetalingen for botilbuddet

Personlig hjælp og pleje eller socialpædagogisk støtte, som er bevilget til borgeren på grund af dennes funktionsnedsættelse, er ikke en integreret del af botilbuddet.

Når borgeren deltager i madlavning og vask i botilbuddet som led i en socialpædagogisk handleplan, er dette ikke en integreret del af botilbuddet. Udgifter hertil kan derfor ikke medregnes ved fastsættelsen af egenbetalingen.

Kommunen må ikke tjene på egenbetalingen

Kommunen må ikke fastsætte borgerens egenbetaling så højt, at den overstiger det beløb, som kommunen betaler til botilbuddet. Kommunen må desuden ikke tjene på de serviceydelser, som kommunen er forpligtet til at levere efter serviceloven.

Baggrund for at behandle sagen principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt. Det har vi gjort for at afklare, hvorvidt en borger, der alene har formue, og ikke indtægt, skal betale for ophold i midlertidigt botilbud.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om social service (serviceloven), senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 102 af 29. januar 2018.

- § 107, stk. 2, om midlertidigt botilbud.

Bekendtgørelse om betaling for botilbud m.v. efter servicelovens kapitel 20 samt om flytteret i forbindelse med botilbud efter § 108 (Betalingsbekendtgørelsen) nr. 1387 af 12. december 2006

- § 1, stk. 1, om betaling for ophold i midlertidigt botilbud.
- § 3, stk. 1, om beboere, der ikke har en indtægt.

Praksis

Kasserede:

Følgende principafgørelser er kasserede og gælder ikke længere (historisk):

97-16: Principafgørelsen har taget stilling til egenbetalingen ved midlertidige botilbud, og hvad kommunen i den forbindelse kan opkræve. Praksis er indarbejdet i denne principafgørelse.

Den konkrete afgørelse

Du har klaget over xx Kommunes afgørelse om midlertidigt botilbud xx Kommune afgjorde sagen den 10. februar 2017.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Kommunen har ikke været berettiget til at opkræve egenbetaling for ophold i midlertidigt botilbud.

Det betyder, at vi ændrer kommunens afgørelse.

Resultatet er også:

- Kommunen skal behandle din sag om midlertidigt botilbud igen.

Det betyder, at vi hjemviser sagen til ny behandling, og at kommunen skal afgøre sagen på ny. Du skal være opmærksom på, at en ny behandling godt kan føre til det samme resultat i din sag.

Kommunen skal, inden den afgør sagen, indhente yderligere oplysninger til belysning af det valgte botilbuds egnethed.

Kommunen kontakter dig.

Begrundelse for afgørelsen om egenbetaling

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at du ikke har en indtægt, og at du derfor ikke skal betale for ophold i midlertidigt botilbud.

Hvad er afgørende for resultatet

Du har ikke en indtægt. Betalingsbekendtgørelsen henviser til, at der ved beregning af egenbetaling alene skal beregnes på baggrund af dine indtægtsforhold.

Du er berettiget til ungedydelse efter reglerne om kontanthjælp, men kan ikke få noget udbetalt grundet din formue. Din formue er omkring 70.000 kr.

Kommunen kan ikke lægge vægt på, at du er berettiget til ungedydelse svarende til SU for udeboende, og at du vil få denne ydelse, når du har opbrugt din formue.

Om reglerne

Betaling for ophold i midlertidige botilbud sker af beboerens arbejdsindtægt, pension, kontanthjælp eller anden indtægt. Betalingen sker fra opholdets begyndelse. Kommunalbestyrelsen kan dog i særlige tilfælde dispensere for betalingen i kortere tid.

Kommunalbestyrelsen fastsætter betaling for opholdet i botilbuddet, herunder el og varme. Kommunalbestyrelsen fastsætter endvidere betaling for kost og for andre ydelser, herunder vask, som er en integreret del af opholdet. Betalingen kan fastsættes som et samlet beløb eller under hensyn til de ydelser, der modtages, bl.a. sådan at det er muligt at fravælge et eller flere måltider eller andre ydelser. Betalingen kan fastsættes som en takst pr. døgn, udregnet efter de gennemsnitlige udgifter til ydelserne.

Beboere, der bevarer egen bolig under opholdet, betaler som udgangspunkt ikke for det midlertidige botilbud. I de tilfælde, hvor der fastsættes betaling for det midlertidige botilbud, skal der tages hensyn til udgifter i forbindelse med opretholdelsen af boligen og sådan, at beboerne får mulighed for at opfylde deres hidtidige forpligtelser, og at de har et rimeligt beløb til personlige fornødenheder, fx. udgifter til frisør, egenbetalingen af medicin, beklædning mv.

Betaling kan, som led i en efterbehandling, fastsættes sådan, at beboeren får mulighed for en opsparing. Beboere, der ikke har en indtægt, opkræves ikke betaling for opholdet.

Til beboere, der ikke har en indtægt, fastsætter og udbetaler kommunalbestyrelsen et beløb til personlige fornødenheder, indtil der foreligger et indtægtsgrundlag i form af en arbejdsindtægt, pension, kontanthjælp eller anden indtægt.

Ifølge principafgørelse C-18-02 skal det fremgå hvilke serviceydelser en fast standard takst er betaling for i et midlertidigt botilbud. Kommunen kan således ikke opkræve en fast standard takst, når det ikke fremgår, hvilke ydelser beløbet er betaling for. Begrundelsen er, at der er tale om ophold i et midlertidigt kommunalt botilbud. Fastsættelsen af betalingen for ydelser, som er en integreret del af opholdet i en midlertidig boform, skal ske på grundlag af de faktiske udgifter dertil.

Det fremgår af principafgørelse 81-12, at der skal tages hensyn til, at borgeren har et rimeligt beløb til personlige fornødenheder og til at opfylde sine forpligtelser.

Begrundelse for afgørelsen om botilbuddets egnethed

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst til, at det kan afgøres om, om botilbuddet yy er egnet.

Hvad er afgørende for resultatet

Kommunen bevilger et midlertidigt udredningsophold på yy, idet kommunen vurderer, at du har behov for omfattende støtte. Formålet med indsatsen er, at din funktionsevne bliver udredt, og at dit støttebehov afklares i forhold til fremtidige bomuligheder.

Det fremgår ikke af sagen, hvorfor kommunen vurderer, at botilbuddet yy er et egnet udredningstilbud i forhold til dit behov. Der er i sagen ikke oplysninger af mere konkret karakter, der understøtter kommunens vurdering af botilbuddet yy er et egnet udredningstilbud.

Du oplyser, at beboerne på yy mest holder sig for sig selv, og laver mad i deres lejligheder, hvorfor det svarer til at placere dig i egen lejlighed med støtte, hvilket ikke er en optimal løsning, da du så vil blive endnu mere isoleret.

Vi er opmærksomme på, at du ønsker ophold på botilbuddet mm i ww. Det ændrer ikke ved resultatet. Det skyldes, at du er omfattet af personkredsen for et udredningstilbud på et midlertidigt botilbud, og derfor ikke har mulighed for frit at vælge botilbud. Kommunen skal sikre sig, at du får den nødvendige hjælp på et botilbud, der er egnet til at opfylde dit hjælpebehov.

Hvad skal kommunen gøre

Kommunen skal belyse, om og hvordan det anviste botilbud er egnet til at opfylde dit hjælpebehov.

Kommunen kan indhente oplysninger fra relevante fagpersoner, med kendskab til din funktionsnedsættelse og/eller støttebehov, der belyser hvorvidt botilbuddet yy er egnet. Kommunen kan på baggrund af disse oplysninger bede botilbuddet om en udtalelse om, hvorvidt og hvordan de kan imødekomme dit støttebehov.

Kommunen skal på den baggrund foretage en faglig vurdering af, hvorvidt det bevilgede udredningstilbud er egnet.

Om reglerne

Målgrupperne for midlertidigt botilbud er:

- 1) Personer som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for et § 107-tilbud. Ifølge bemærkningerne til bestemmelsen, er det personer med behov for aflastning, optræning, afprøvning af fremtidige bomuligheder, udslusning mv.
- 2) Personer med betydelig nedsat fysisk og psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige daglige funktioner eller for pleje, eller som i en periode har behov for særlig behandlingsmæssig støtte. Det er ifølge bemærkningerne til bestemmelsen, personer, hvis behov er så omfattende, at de ikke kan dækkes på anden vis. Der kan være tale om behov for aflastning, behandling, optræning og udslusning mv.
- 3) Personer med nedsat psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte. Ifølge bemærkningerne til bestemmelsen, kan det dels være personer med stofmisbrug som hovedproblem, dels personer med andre adfærdsmæssige problemer af psykisk eller social karakter, herunder personer med sindslidelser.

Botilbud til midlertidigt ophold efter servicelovens § 107 adskiller sig fra længerevarende botilbud efter servicelovens § 108 og fra almene ældre- og handicapboliger efter almenboliglovens § 105 ved, at det ved visitationen af en borger til et midlertidigt botilbud vurderes, at borgerens behov for et botilbud ikke er varigt, men f.eks. har til formål at sikre rammen om en behandlingsmæssig indsats.

Det er kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om visitation til ophold i et midlertidigt botilbud efter servicelovens § 107 på baggrund af en vurdering af borgerens behov for opholdet. Afgørende for kommunens afgørelse er en vurdering af borgerens behov for at få tilbudt et midlertidigt ophold.

Ifølge praksis er det en forudsætning for flytning fra et midlertidigt botilbud til et andet midlertidigt botilbud, at det nye botilbud er mindst lige så egnet til at opfylde borgerens behov, og at det tidligere botilbud er væsentligt dyrere. Modsætter borgeren sig flytning til det nye botilbud, skal kommunen anvende bestemmelserne om magtanvendelse. Se principafgørelse 9-16.

Det følger af servicelovens § 129, at kommunen kan indstille til statsforvaltningen at træffe afgørelse om, at en person, der er omfattet af Servicelovens § 124 a, og som modsætter sig flytning, skal optages i et bestemt botilbud.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.